

Yhteistoimintaneuvottelun neuvottelutuloksen vahvistaminen vuoden 2026 talousarvion osalta

Ahall 20.10.2025
4844/01.00.03/2025

Valmistelija(t) Mari Antikainen, puh 044 718 6401,
mari.antikainen(at)pshyvinvointialue.fi
Janne Niemeläinen, puh 044 717 9460,
janne.niemelainen(at)pshyvinvointialue.fi

Päätös

Esittelijä hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää:

- 1) vahvistaa yhteistoimintaneuvottelujen (27.8.-8.10.2025) neuvottelutuloksen ja
- 2) todeta, että neuvottelutulos on käsitelty yhteistoiminnallisesti yhteistoimintaelimessä 9.10.2025 ja
- 3) valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan ja toimialajohdon toimeenpanemaan muutokset 21.10.2025 alkaen ja että toimeenpanossa edetään hallintosäännön osoittaman toimivallan mukaisessa järjestyksessä ja
- 4) että erikseen todetut jatkoneuvottelut neuvotellaan vuoden 2026 aikana.

Ennakkovaikutusten arviointi

Alijäämän kattamisvelvoite hyvinvointialueiden järjestämislain 115 §

Toimivallan peruste Hallintosääntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Yt-neuvottelutulos 8.10.2025

Valmistelu Aluehallitus on kokouksessaan 15.8.2025 päättänyt käynnistää

tuotannollisin ja taloudellisin perustein työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta annetun lain 4 §:n 1–4 kohtien mukaiset neuvottelut henkilöstön edustajien kanssa talouden tasapainottamisen keinosta talousarviossa vuodelle 2026.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi haettiin yhdessä henkilöstön edustajien kanssa pysyviä ja pitkävaikutteisia rakenteellisia sekä toiminnallisia muutoksia ja uudistuksia, joilla on taloudellisesti säästävä vaikutus.

Yhteistoimintaneuvottelujen mahdollisia irtisanomisia koskevien neuvottelujen ulkopuolelle rajautuivat ammattiryhmistä lääkärin, psykologin, sosiaalityöntekijän, pelastajan, puheterapeutin, toimintaterapeutin, fysioterapeutin, ravitsemusterapeutin, ICMT-palvelut - ja kehittäminen -palvelualueen henkilöstö ja R2 ohjelman mukainen ikääntyneiden toimialan kotiin annettavien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstö sekä lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden henkilöstö. Rajaukset eivät koskeneet esihenkilö- ja johtotehtäviä vaan ainoastaan perustehtäviä ja asiantuntijoita.

Aluehallitus asetti henkilöstökustannusten säästötavoitteeksi 8,4 miljoonaa euroa, josta henkilöstön vähentämisen vaikutukset vastaavat enintään 140 htv:tta. Henkilöstöön vaikuttavia vähennystoimenpiteitä käsiteltiin lakisääteisesti yhteistoimintaneuvottelussa ennen varsinaisia päätöksiä.

Työnantaja toimitti yhteistoimintaneuvotteluun liittyvän kutsun ja oheismateriaalin henkilöstöjärjestöjen edustajille 19.8.2025. Yhteistoimintaneuvottelujen asialista, neuvotteluesitys, toimintasuunnitelma ja työllistymistä edistävä toimintasuunnitelma toimitettiin neuvotteluun osallistuville työnantajan ja henkilöstöjärjestöjen edustajille. Neuvotteluesitys ja työllistymistä edistävä toimintasuunnitelma toimitettiin 18.8.2025 työvoima- ja elinkeinotoimistolle sekä annettiin ennakkotietona työterveyshuollolle.

Henkilöstöjärjestöjen edustajat ovat neuvotteluissa edustaneet koko henkilöstöä. Lisäksi työsuojeluvaltuutetut ovat olleet mukana kaikilta toimialoilta. Yhteistoimintaneuvottelusta on järjestetty kolme henkilöstöinfoa 5.8. ja 15.8.2025 ennen neuvottelujen aloittamista ja neuvottelujen päätyttyä 8.10.2025. Lisäksi jokaisesta kokouksesta on laadittu henkilöstölle suunnattu Pulssi-tiedote. Lisäksi neuvottelussa käsiteltiin henkilöstökyselyn säästökohteita vuodelta 2025 ja lisäksi uutena tulleita säästökohteita syksyn 2025 aikana henkilöstölle järjestetyistä yhteisöfoorumeista.

Henkilöstöjärjestöjen kanssa neuvoteltiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta annetun lain 4 § 1–4 kohtien mukaisesti vuoden 2026 talousarviosta kuuden viikon ajan ajalla 27.8. - 8.10.2025.

Viranhaltijavalmisteluna neuvoteltu neuvottelutulos esitellään kokouksessa.

Yhteistoimintaelin on käsitellyt asian 9.10.2025 kokouksessaan.

Ahall 15.08.2025 § 308

Päätös

Merkitään pöytäkirjaan, että:

- Hannu Kokki ja Minna Pellikka ilmoittivat olevansa esteellinen (HL 28.1. kohta 1) ja poistuivat kokouksesta ennen asian käsittelyä ja päätöksentekoa klo 11.33.
- Janne Niemeläinen, Mari Antikainen ja Henna Räsänen olivat läsnä asian esittelyn ajan ja poistuivat kokouksesta esteellisinä ennen (HL 28.1. kohta 1) keskustelua ja päätöksentekoa klo 11.50.
- Aluehallituksen puheenjohtaja toimi asian osalta esittelijänä ja pöytäkirjanpitäjänä.

Pekka Pollari teki esityksen, että asia palautetaan uuteen valmisteluun ja tuodaan päätettäväksi selvityksin mitä päätös merkitsee palvelutuotantoon ottaen huomioon jo tämänhetkinen henkilöstövaje.

Irja Sokka ja Adam Al-Sawad kannattivat Pekka Pollarin esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty työjärjestykseen liittyvä esitys, suoritetaan asiassa äänestys.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys (jatketaan käsittelyä) ja EI Pekka Pollarin vastaesitys (palautetaan valmisteluun).

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 7

EI-ääniä: 4

JAA-ääniä antoivat: Vesa Lötjönen, Riitta Raatikainen, Markku Rossi, Sassa Suna, Ahti-Pekka Vornanen, Terhi Räsänen, Jarmo Muiniekka

EI-ääniä antoivat: Irja Sokka, Adam Al-Sawad, Pekka Pollari, Jenni Vaattovaara

Päätökseksi tuli puheenjohtajan esitys.

Esittelijä muutti päätösesityksen kokouksessa kuulumaan seuraavasti:

Aluehallitus päättää:

1) että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä, koska esittelijä ja hänen varahenkilöt ovat

esteellisiä.

2) että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

3) käynnistää Pohjois-Savon hyvinvointialueella lakisääteisen yhteistoimintaneuvottelun asiaselosteen mukaisesti osana talousarviovalmistelua vuodelle 2026.

4) antaa yhteistoimintaneuvottelusta neuvottelukutsun henkilöstöjärjestöille 18.8.2025 siten, että neuvottelut käydään lakisääteisenä vähintään kuuden viikon aikana 27.8.2025 alkaen.

5) rajata yhteistoimintaneuvottelujen mahdollisia irtisanomisia koskevien neuvottelujen ulkopuolelle seuraavat ammattiryhmät: lääkärit, psykologit, sosiaalityöntekijät, pelastajat, puheterapeutit, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit, ICMT-palvelut - ja kehittäminen -palvelualueen henkilöstö ja R2 ohjelman mukaiset ikääntyneiden toimialan kotiin annettavien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstö sekä lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden henkilöstö. Rajaukset eivät koske esihenkilö- ja johtotehtäviä vaan ainoastaan perustehtäviä ja asiantuntijoita.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

aluehallituksen puheenjohtaja

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää:

1) että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä, koska esittelijä ja hänen varahenkilöt ovat esteellisiä.

2) että puheenjohtajan ehdotus on käsittelyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

3) käynnistää Pohjois-Savon hyvinvointialueella lakisääteisen yhteistoimintaneuvottelun asiaselosteen mukaisesti osana talousarviovalmistelua vuodelle 2026

4) antaa yhteistoimintaneuvottelusta neuvottelukutsun henkilöstöjärjestöille 18.8.2025 siten, että neuvottelut käydään lakisääteisenä vähintään kuuden viikon aikana 27.8.2025 alkaen.

5) rajata yhteistoimintaneuvottelujen mahdollisia irtisanomisia koskevien neuvottelujen ulkopuolelle seuraavat ammattiryhmät: lääkärit, psykologit, sosiaalityöntekijät, pelastajat, puheterapeutit, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit, ICMT-palvelut - ja kehittäminen -palvelualueen henkilöstö ja R2 ohjelman mukaiset ikääntyneiden toimialan kotiin annettavien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstö. Rajaukset eivät koske esihenkilö- ja johtotehtäviä vaan ainoastaan perustehtäviä ja asiantuntijoita.

Ennakkovaikutusten arviointi

Alijäämän kattamisvelvoite hyvinvointialueiden järjestämislain 115 §.

Toimivallan peruste

Hallintosäntö § 36

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Neuvottelukutsu (luonnos) 27.8.2025 liitteineen.

Valmistelu

Talousarviovalmistelu vuodelle 2026

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvion raami annettiin 9.6.2025. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Vuonna 2023 syntynyt alijäämä, vuonna 2024 syntyvä alijäämä sekä vuoden 2025 mahdollinen alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä. Aluevaltuuston linjauksen mukaan hyvinvointialueen alijäämät katetaan viimeistään vuoden 2029 tilinpäätöksessä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet, joiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Henkilöstöön kohdentuvina talouden sopeuttamistoimina talousarviossa 2026 kohdentuu arviolta noin 8,4 miljoonaa euroa. Pohjois-Savon hyvinvointialueella taloudellinen tilanne sekä toiminnan uudelleen organisoiminen ohjaavat siihen, että on tarvetta käynnistää yhteistoimintalain mukaiset tuotannolliset ja taloudelliset yhteistoimintaneuvottelut.

Yhteistoimintalain mukaan, jos hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin aluehallitus tekee aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen. Muutosten suunnittelussa huolehditaan siitä, että vaikutuksilla ei kuitenkaan vaarannettaisi asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä huolehdittaisi asianmukaisesti lakisääteisestä palvelutuotannosta.

Yhteistoimintaneuvottelun tavoitteet vuodelle 2026

Yhteistoimintaneuvottelun yhteydessä tarkastellaan muun muassa seuraavia asioita:

- lähtövaihtuvuuden hyödyntäminen (eläköityminen, määräaikaiset)
- irtisanomiset, osa-aikaistamiset ja lomautukset
- sairauspoissaolojen vähentäminen
- rakenteelliset muutokset ja rakenneohjelmien vaikutukset ml. integraatiomuutokset ja automatisaatiomuutokset
- johto- ja esihenkilörakenteet sekä asiantuntijarakenteet

- tukipalvelurakenteet
- muutokset ostopalveluiden ja oman toiminnan suhteessa
- muutokset palvelussuhteen ehdoissa (mm. työntekopaikka, tehtäväkuvat, työaikamuodot)
- muut henkilöstökustannuksia vähentävät asiat

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi haetaan yhdessä henkilöstön ja henkilöstöjärjestöjen kanssa pitkävaikutteisia rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia sekä uudistuksia, joilla on taloudellisesti säästävä vaikutus.

Viranhaltijavalmisteluna esitetään käynnistettäväksi työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta annetun lain 4 § 1-4 kohtien mukaiset neuvottelut osana vuoden 2026 talousarviota henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Henkilöstömenojen osuus säästötavoitteeksi asetetaan 8,4 miljoonaa euroa, josta henkilöstön vähentämisen vaikutukset vastaavat enintään 140 htv. Yhteistoimintaneuvotteluista esitetään rajattavaksi mahdollisten irtisanomisten osalta pois seuraavat ammattiryhmät:

- lääkärit
 - psykologit
 - sosiaalityöntekijät
 - pelastajat
 - puheterapeutit, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit
 - ICMT-palvelut - ja kehittäminen -palvelualueen henkilöstö
 - R2 ohjelman mukaiset ikääntyneiden toimialan kotiin annettavien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstö.
- Rajaukset eivät koske esihenkilö- ja johtotehtäviä vaan ainoastaan perustehtäviä ja asiantuntijoita.

Henkilöstöjohtajaa ja hallintojohtajaa kuullaan kokouksessa asiantuntijoina ennen päätöksentekoa.

Ahall 11.08.2025 § 294

Valmistelija(t)	Mari Antikainen, puh. 044 718 6401, mari.antikainen(at)pshyvinvointialue.fi, Janne Niemeläinen puh. 044 717 9460, janne.niemelainen(at)pshyvinvointialue.fi
Päätös	Esittelijä ilmoitti kokouksessa, että asia poistetaan esityslistalta. Poistetaan.
Esittelijä	hyvinvointialuejohtaja

Päätösehdotus	Aluehallitus päättää: 1) käynnistää Pohjois-Savon hyvinvointialueella lakisääteisen yhteistoimintaneuvottelun asiaselosteen mukaisesti osana talousarviovalmistelua vuodelle 2026 ja 2) antaa yhteistoimintaneuvottelusta neuvottelukutsun henkilöstöjärjestöille 12.8.2025 siten, että neuvottelut käydään lakisääteisenä vähintään kuuden viikon aikana 3) rajata yhteistoimintaneuvottelujen mahdollisia irtisanomisia koskevien neuvottelujen ulkopuolelle seuraavat ammattiryhmät: lääkärit, psykologit, sosiaalityöntekijät, pelastajat, puheterapeutit, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit, ICMT-palvelut – ja kehittäminen tietohallinnon henkilöstö ja R2 ohjelman mukaiset ikääntyneiden toimialan kotiin annettavien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstö. Rajaukset eivät koske esihenkilö- ja johtotehtäviä vaan ainoastaan perustehtäviä ja asiantuntijoita.
Ennakkovaikutusten arviointi	Alijäämän kattamisvelvoite hyvinvointialueiden järjestämislain 115 §.
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 36
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan liitteenä: - Neuvottelukutsu (luonnos) 19.8.2025 liitteineen.
Valmistelu	Talousarviovalmistelu vuodelle 2026 Pohjois-Savon hyvinvointialueen talousarvion raami annettiin 9.6.2025. Taloussuunnitelma on laadittava siten, että se on tasapainossa tai ylijäämäinen viimeistään toisen talousarviovuotta seuraavan vuoden päättyessä. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Hyvinvointialueen taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määrääjassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Vuonna 2023 syntynyt alijäämä, vuonna 2024 syntyvä alijäämä sekä vuoden 2025 mahdollinen alijäämä on katettava vuoden 2026 loppuun mennessä. Aluevaltuuston linjauksen mukaan hyvinvointialueen alijäämät katetaan viimeistään vuoden 2029 tilinpäätöksessä. Taloussuunnitelmassa hyväksytään hyvinvointialueen ja hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet, joiden on toteutettava hyvinvointialuestrategiaa. Henkilöstöön kohdentuvina talouden sopeuttamistoimina talousarviossa 2026 kohdentuu arviolta noin 8,4 miljoonaa euroa. Pohjois-Savon hyvinvointialueella taloudellinen tilanne sekä toiminnan uudelleen organisoiminen ohjaavat siihen, että on tarvetta käynnistää yhteistoimintalain mukaiset tuotannolliset ja taloudelliset yhteistoimintaneuvottelut.

Yhteistoimintalain mukaan, jos hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin aluehallitus tekee aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen. Muutosten suunnittelussa huolehditaan siitä, että vaikutuksilla ei kuitenkaan vaarannettaisi asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä huolehdittaisi asianmukaisesti lakisääteisestä palvelutuotannosta.

Yhteistoimintaneuvottelun tavoitteet vuodelle 2026

Yhteistoimintaneuvottelun yhteydessä tarkastellaan muun muassa seuraavia asioita:

- lähtövaihtuvuuden hyödyntäminen (eläköityminen, määräaikaiset)
- irtisanomiset, osa-aikaistamiset ja lomautukset
- sairauspoissaolojen vähentäminen
- rakenteelliset muutokset ja rakenneohjelmien vaikutukset ml. integraatiomuutokset ja automatisaatiomuutokset
- johto- ja esihenkilörakenteet sekä asiantuntijarakenteet
- tukipalvelurakenteet
- muutokset ostopalveluiden ja oman toiminnan suhteessa
- muutokset palvelussuhteen ehdoissa (mm. työntekopaikka, tehtäväkuvat, työaika muodot)
- muut henkilöstökustannuksia vähentävät asiat

Pohjois-Savon hyvinvointialueen talouden tasapainottamiseksi haetaan yhdessä henkilöstön ja henkilöstöjärjestöjen kanssa pitkävaikutteisia rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia sekä uudistuksia, joilla on taloudellisesti säästävä vaikutus.

Viranhaltijavalmisteluna esitetään käynnistettäväksi työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta annetun lain 4 § 1-4 kohtien mukaiset neuvottelut osana vuoden 2026 talousarviota henkilöstöjärjestöjen kanssa.

Henkilöstömenojen osuus säästötavoitteeksi asetetaan 8,4 miljoonaa euroa, josta henkilöstön vähentämisen vaikutukset vastaavat enintään 140 htv. Yhteistoimintaneuvotteluista esitetään rajattavaksi mahdollisten irtisanomisten osalta pois seuraavat ammattiryhmät:

- lääkärit
 - psykologit
 - sosiaalityöntekijät
 - pelastajat
 - puheterapeutit, toimintaterapeutit, fysioterapeutit, ravitsemusterapeutit
 - ICMT-palvelut – ja kehittäminen tietohallinnon henkilöstö
 - R2 ohjelman mukaiset ikääntyneiden toimialan kotiin annettavien palveluiden ja asiakasohjauksen henkilöstö.
- Rajaukset eivät koske esihenkilö- ja johtotehtäviä vaan ainoastaan perustehtäviä ja asiantuntijoita.

